

Tekst: Birte Hegerlund Runde **Foto:** Erik Holand

Tommel opp for piller

Selv om du holder flåtten borte med en god dose hvitløk, må du ikke tro at den virker på samme måte for hunden din. Dyrlegene råder dyreeiere til å holde seg til det syntetiske.

På klinikken er vi ofte vitne til at det er en grunnleggende skepsis til bruk av legemidler, mens det samtidig har utbredt seg en tro på at bruken av planter er ufarlig, eller iallfall sunnere enn bruken av syntetiske legemidler, sier dyrlege Camilla Hvidtsten Lilleholt, ved Agder dyreklinikk.

Før utviklingen av syntetiske medisiner, ble plantene brukt som remedier mot sykdommer. Planter har også dannet grunnlaget for utvikling av mange av legemidlene som selges kommersielt.

– Det er mulig at dette bunner i en oppfatning om at ting som er naturlige også er sunne, mens inntak av syntetiske stoffer er forbundet med fare? under Lilleholt.

Populære midler. Det finnes mange naturmidler som er populære også i dag.

– En rekke naturmidler og medisinske urter har god effekt, og vi benytter flere også ved klinikken. Det man må være klar over er at grunnlaget for bruken av disse midlene baserer seg på tradisjonell bruk og kjerringråd, ikke på fagmedisinsk dokumentasjon. Det betyr at om vi som veterinærer skal anbefale slik behandling, må vi ha faglig belegg å støtte oss til. Når et middel får vitenskapelig dokumentasjon for effekt, vil det i Norge bli klassifisert som et legemiddel, minner Lilleholt på.

Når et nytt legemiddel skal godkjen-

nes, må det ikke bare bevises at middelet har effekt, men det må også bevise sikkerhet og kvalitet.

Dersom man tenker på at et legemiddel faktisk ofte er en naturmedisin, som gjennom forskning har blitt gjort tryggere ved at man får et helt rent produkt, i kjent konsentrasjon og årevis med studier som har kartlagt effekt og faremomenter, syntes skepsisen til syntetiske legemidler i veldig mange tilfeller å være dårlig begrunnet.

Nettoppskrift. – Et eksempel som vi daglig kommer opp i ved klinikken her på Sørlandet er skepsisen mot å benytte godkjente flåttmiddel, og heller velge ulike naturmidler. Dokumentasjonen på disse naturmidlene er farlig dårlig, ofte har eierne rett og slett funnet oppskriften på ulike nettforum, sier Lilleholt.

Det vanligste alternativet til flåttmiddel var lenge at hunder og katter ble gitt hvitløk, da ofte meget konsentrert og i pulverform. Hvitløk mot flått har vist seg å beskytte oss mennesker, og enkelte har derfor tenkt at da hjelper det også på dyrene.

– Dette er et klassisk eksempel på at noe som oppfattes trygt faktisk ikke er det. Vi vet at hvitløk er giftig for hunder og spesielt katter, og man vet lite om hvilke doser som kan regnes som trygge, presiserer dyrlegen.

Det samme gjelder oppskrifter som beskriver at man knuser avokadostein. Avokado inneholder en gift som kalles

Medisin som ikke er dokumentert, kan i følge dyrlegene Camilla Lilleholt og Solveig Knagenhjelm

persin, som er giftig for husdyr som hund katt og hest, og for så vidt også menneske.

Skepsisen gjelder de vanligste godkjente legemidlene mot flått, som på hund er Exspot og Scalibor (pyretroider) og Frontline til katt.

Velutprøvd. Mange blir skeptiske når de på pakningsvedlegget kan lese diverse advarsler. Grunnene til disse advarslene kan være flere, for eksempel kan det være at preparatet ikke er utprøvd på valper under to uker eller gravide. Andre preparater med like virkestoffer kan ha gjort andre studier som viser at disse er trygge til for eksempel barn.

– Et eksempel på dette er Nix, et middel mot hodelus og skabb for voksne og barn. Vær obs på at Nix ikke skal brukes på hund og katt på grunn av andre bærestoffer og ulik konsentrasjon, akkurat som Ex-spot ikke skal brukes på barn, sier Lilleholt, og fortsetter;

– Vi håper denne forklaringen vil være med å bidra til at bruken av flottmiddel virker litt mindre skummelt og fremmed. Dette er velutprøvd og godkjente legemidler med god effekt som er lettere å forholde seg til enn andre ukjente midler. Vårt område er et av de verste i landet med tanke på mengden flått i naturen, og også forekomsten av sykdom som disse flottene bærer med seg.

DYRA
våre

være skadelige for dyr. Dachsen Augusta (6) tar ingen sjanse når det gjelder medisiner.

Ikke dra ned medisinerne

Gamle medisiner som helles i do, utgjør en trussel mot livet i havet.

Dette skriver Tidsskrift for Den norske legeforening i en kronikk.

Legemidler i miljøet kan utgjøre et problem, spesielt for organismer som lever i vann. Norsk institutt for vannforskning har vært involvert i undersøkelser rettet mot hvordan vi påvirker miljøet når vi

heller medisiner i avløpssystemet – en helt vanlig måte mange kvitter seg med medisiner på. Også når vi kaster dem i søpla, siver medisinrester etter hvert ut i vann fra avfallsdeponiene.

Vi forurensrer også når vi selv går på do, med medisiner i kroppen, men dette er selvsagt ikke til å unngå.

For å redusere skadene i naturen, er den beste måten å kvitte seg med medisiner på, å levere dem inn på apoteket. Der

blir de sendt til rensestasjon for å forminske utslipp av forstyrrende stoffer i naturen.

KONTAKT OSS

Har du dyrespørsmål du ønsker å få svar på i denne spalten eller bilder av deg og kjæledyret ditt, skriv til:

dyrlegene@agderposten.no
Husk navn både på kjæledyret og deg!

Solveig Knagenhjelm

Spør dyrlegene

Camilla Lilleholt

Hva gjør man om hunden blir bitt av huggorm, før fikk man jo kjøpt tabletter?

SVAR: Huggormen, *Vipera berus*, er Norges eneste giftige slange. Huggormen er aktiv fra april til og med september, og de første individ begynner å komme ut av hiet ved den første snøsmeltningen.

I det siste har vi hatt et par tilfeller med relativt alvorlige symptomer etter huggormbitt på klinikken. Bitt i hals-, snute- og hoderegion alvorlig for alle hunder på grunn av faren for blokkerte luftveier, og bitt er generelt farligere jo mindre hunden er.

Symptomer kommer vanligvis raskt (men kan la vente på seg). Lettere symptomer er blant annet:

- Smerte
- Hevelse
- Rødme
- Magesmerter
- Oppkast

I mer alvorlige tilfeller er det:

- Hjerter- og karsymptomer (lavt blodtrykk og hjertebank).
- Påvirkning direkte på blodet med blødningsforstyrrelser
- Luftveissymptomer.
- Sjøkkutvikling
- Andre symptomer som for eksempel svimmelhet og bevisstløshet.

Så er det også mulig med senskader, slik som lever og nyreskader. Dette kan forklares med at giften bindes til stoffer i blodet, og disse bindingene felles i lever/nyrevev og skader celler der.

Derfor ber vi eiere ta det veldig med ro de første ukene etter et bitt, og være oppmerksom på andre symptomer som kan dukke opp slik som endret allmentilstand lenge etter bittet (nedsatt appetitt, økt eller nedsatt tørste, slapphet) forandring i urin eller avføring o.l. Ved slike mistanker tar vi en blodprøve.

Anbefalt behandling 1. dag samme dag som bittet:

- 1) Minst mulig bevegelse (spesielt viktig for hunder som er bitt i bein). Bær helst hunden til bilen. Litt større hunder er lettest å bære over lengre avstand med et såkalt brannmannsløft.
- 2) Raskest mulig transport til dyrlege.

Akutt behandling som frigjøring av luftveier og sjokkbehandling blant annet i form av væskebehandling blir da igangsatt.

Mange klinikker tilbyr også spesifikk motgift dersom symptomene er alvorlige. Ofte må man bruke antibiotika for infeksjonen som ofte oppstår på bittstedet.

Det har vært en del diskusjoner om man skal behandle hunder med huggormtabletter eller ikke. Det er da snakk om kortison/prednisolontabletter.

I 2005 ble det ved Norges Veterinærhøgskole gjennomgått tilgjengelig litteratur og konklusjonen var at man ikke lenger anbefalte prednisolon rutinemessig.

Ved store hevelser dog, spesielt i hoderegionen som kan påvirke luftveiene vil man behandle med kortison.

Hilsen Camilla H. Lilleholt

Huggormen er Norges eneste giftslange. I år er det ekstra mange.